

Izhaja vsak petek

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrtna . . . K 1.—
posamezna številka 10 vin.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo; roko-
pisi se ne vračajo.

Náša Moč

Glasilo slovenskega delavstva

Uredništvo in uprav-
ništvo v Ljubljani,
Katoliška tiskarna

Oglasi se sprejemajo
po dogovoru.

Štev. 13.

V Ljubljani, 23. februarja 1917.

Leto XII.

Cesar Karel.

Naš mladi cesar si je v tem četrtletju, ko vlada, pridobil veliko poljudnosti. Cesar Karel se vozi z električno poulično železnico, z ministri se razgovarja potem telefona, cele gore aktov proučuje v družbi tistih, ki jih morajo rešiti. Bodisi v civilni ali v vojaški službi; za vse se zanima. Vse hoče vedeti in poznati in vladati po najboljšem prepričanju. Zanima se za usodo zadnjega moža, za to, kako žive reveži. Kjer more pomagati, to rad in hitro stori in se ne ozira dosti na okove starih dvornih običajev in predpisov. Te lepe, demokratične poteze nas vse navdajajo z najlepšimi upi za bodočnost. Cesar Karel je prijel za vladarsko krmilo pač v najtežavnejšem času, ki ga pozna zgodovina. Dasi je mlad, mu vse zaupa in morebiti ravno zato: saj mladost, ona je sicer hitra, nagla, a tudi odločna, deloljubna in polna vzorov, ki jih izkuša uveljaviti brez tistih tisočstarih pomislekov, ki zavirajo nastope starih ljudi. In ravno smelost mladosti, ona zmaga in pridobiva uspehe. Veliko se je že pod našim mladim, odločnim, junaškim, ljudomilem cesarju izpremenilo. Bistrouko si je sam izbral može svoje okolice, ki jim zaupa; med njimi so tudi taki, ki znajo prav dobro slovensko in so nam Slovencem naklonjeni delovali med nami. Na mestih so zdaj in izvesti bodo morali načrte, o katerih je še kot prestolonaslednik tolikokrat se posvetoval in govoril z njimi.

Res, naša država potrebuje, da se hitro in odločno dela. Vemo, da se stare navade in običaji v uradih ne morejo kar čez noč izpremeniti: velike so naloge, ki jih mora država: njeni činitelji izpolniti, a zanašajoč se na krepko mladost, ki odžareva iz vsakega koraka našega mladega cesarja upravičeno pričakujemo odločnih dejanj: več smo jih že doživeli. Giba se naše kolo; giba se je pa napredek. Tega si želimo!

Črtice.

»Glasbena Matica« je priredila minul teden letošnjega predpusta, ki ni poznal plesov, maskerad in veselic v resni svetovni vojski, Ljubljancanom

umetniško zabavo. Um in talent ponižnega sinu svetnika iz Asiza sta privabili toliko ljudi v dvorano »Uniona«, da je bila prenapolnjena. Takrat, ko smo ogledovali načrte sedanje »Unionove« dvorane, ki jo je bil, kakor sploh cel načrt »Uniona« zamislil dr. Gregorič, je marsikdo kričal: »Čemu taka potrata?« Zdaj je pa že premajhna. V lepi »Unionovi« dvorani, ki ji ni kmalu enake daleč okoli, se je vse divilo umotvorom skladatelja, ki se je v samotni samostanski celici pouspel od priprostih svetih in svetnih napevov na višek glasbene skladateljske umetnosti. Tisti, ki se na te reči umevajo, niso dobili kaj prida pripominjati, dasi ljubljanska glasbena kritika ne zahteva nič manj, kot dunajska. Duh skromnega frančiškana nam je zamislil glasbene umetnine, ki se jim morebiti bodoči rod bo še bolj divil, kot se jim sedanji. Mi smo še posebno veseli, da je ravno »menih« slovensko glasbeno umetnost tako visoko dvignil. Ponosni smo, da štejemo med slovenskimi glasbeniki in kritiki patra Hugolina, Kimovca in Premra. Seveda, kljub temu bodo ostali duhovniki in še posebno menihi največji nasprotniki in oviratelji in nevedneži v umetnosti. Posebno modri možje bodo še vedno tako kimali in tudi brali bomo še vedno take traparije in našli se bodo seveda tudi trapi, ki bodo to verjeli. Pojavljajo se vedno glasnejši klici po slovenskem gledališču v Ljubljani. Ta reč je upravičena. Tudi naša izobraževalna organizacija potrebuje središča lepe umetnosti, da se bo nudila prilika našim dilefantom po mestih in na deželi napredovati. Mi smo lahko ponosni. Na naši livadi lepe umetnosti delajo odlično naši glasbeniki, »Dom in Svet« pravači kot leposlovno umetniški glasnik. Potreben je pač še poleg »Dom in Sveta« rodbinski leposlovni list, ki naj bi poleg »Doma in Sveta« gojil lepo pošteno slovstvo. Morebiti bi ta namen dosegel izpopol-

njeni »Mentor« ali pa magari čisto nov list. Peresnikov, umetnikov, pesnikov nam hvala Bogu ne manjka, to je glavno: naročniki bi mu tudi ne izostali. »Dom in Svet« v sedanji obliki je nujna potreba, potreben pa je tudi rodbinski list.

× × ×

Peter mi je te dni tožil, da že eno leto ni videl v kuhinji svoje žene mleka. Pavel mi je pripovedoval, da se žena krega vse dni, ker krompirja pri ljubljanski aprovizaciji ne dobi, kolikor ji ga gre in kakor je bilo tako lepo tiskano brati v ljubljanskih dnevnikih. Tisti mestni gospodični, ki imata nakazovanje krompirja čez, sta ji nakazali 20 kil »za silo« in jo tolažili, da bo z Vrhnike krompir prišel. Tistih 20 kil krompirja je dobila; res izborno blago je to bilo: zmrzneno, včasih so s takim krmili prešiče; zdaj pa Ljubljančane. To je res narobe svet! Živimo v kranjski deželi, kjer se vsaj v ljubljanski okolici cedita mleko in krompir. Kakšna baharija ti je to bila, ko je ljubljani občina prevzela aprovizacijo v Ljubljani. Zdaj pa: kruh tak, da se Bogu usmili, zmrznen krompir in nič mleka. Smo se v sedanji vojski že vsega navadili. Vemo, da se ljudje aktov razumejo na prehrano ravno toliko, kolikor se razume zajec na boben, četudi imajo najboljšo voljo, predno slavni akti tičočiči se prehrane prelezejo razne kancilije, je popolnoma umljivo, da mora krompir zmrzniti, mleko se pa skisati. Ljubljančani brez krompirja! To se prav lepo sliši, posebno ko se dobro ve, da je krompirja dosti v deželi, samo kmet ti ga brez ne vemo koliko papirjev v Ljubljano pripeljati ne sme. Rajši za to ž njim krmi prešiče, če bi ga le rad v Ljubljano prodal. Počasnost aktov je tisti križ, ki zelo zavira prehrano. Naka, tega res nismo mislili, da nam bo še v Ljubljani krompirja manjkalo, če bi reč res ne bila tako resna, bi se

človek smejal, ko ve, da je le počasnost aktov vzrok, da v Ljubljani krompirja ni. Vprašanje preskrbe z mlekom nam pa kaže zopet enkrat sebičnost ljudi. Mlekarice vozijo mleko še vedno tako v Ljubljano, kot so ga. Samo ta razloček je, da ga zdaj prodajajo rajši drugim ljudem, kot svojim starim desetletnim kantom, ker jim ga ljudje, ki so od danes do jutri v Ljubljani, dražje plačajo, kot, kakor mislijo, bi ga jim plačali njih desetletni stari odjemalci. Beležimo to žalostno resnico človeške sebičnosti.

× × ×

V ljubljanskih dnevnikih smo čitali že večkrat zadirčnosti nasproti Gospodarski zvezi in Mlekarski zvezi. Mi, ki nas preveva zavest prepričanja, da more celotni naš narod držati le združništvo, se zadirčnosti čisto nič ne čudimo. Saj bi se čudili, če bi pristaši načel osebne sebičnosti in dobičkaželnosti hvalili naši zadružni organizaciji, ki sta storili za prehrano prebivalstva na Kranjskem več, kot vsi drugi javni in zasebni činitelji.

Za preosnovo bank.

(Po dr. Eberlovi razpravi; prilagodeno našim razmeram.)

Proti zlatovladi v Nemčiji.

Novembra leta 1915, toraj ob času, ko je že dolgo časa divjala svetovna vojska, je v Nemčiji več oseb vložilo prošnjo nemškemu cesarju, naj omeji premoč kapitalizma. Vloga je navajala: Ni dobro če sme manjšina nakupičiti preveliko bogastvo v svojih rokah. Vsaka zlatovlada (plutokracija) si hoče sčasoma podvreči vlado dežele. Sedanji Angliji n. pr. je gospodovala oligarhija, kateri nasproti kralj ni smel imeti več svoje volje. Tudi v Prusiji se premočna plutokracija že dolgo več ne

Skopuh.

H. Conscience.

Ko mu je zopet ulila žlico juhe, se ji je zdelo, kakor da se starčevi ustnici premikata. Živahno se je razveselila; hitro mu je postregla z drugo žlico, ki jo je hitro zavžil. Dekle mu je nadalje vlivalo juho; skrbno je sledila vsaki potezi starcevega obraza.

Bolnikovi udje se krčevito stresejo; stegnil se je in obležal, ne da bi se bil ganil; celo dihati je prenehal, tako se je videlo.

Cecilija je bolešno in strastno zakričala; Bart in njegova mati sta prestrašena poskočila kvišku in se bližala postelji.

Dekle je ležalo z glavo na stričevih prsih. Glasno je ihtelo, vroče njene solze so močile njegov vrat. Govorila je žalostne in bolešne besede, sladke besede ljubezni, nežno; poljubovalo je mrzle starceve ustnice in žalovala za starcem.

A kmalu se ji je izvil drugi klic: presenečeno je zakričala, veselo: stric Jan je namreč premaknil ustnici, jih

odpiral in zapiral; kakor da zahteva njegovo telo mehanično hrane.

Cecilija je poskočila in mu vlila dve ali tri žlice juhe; še več bi jo bila, če bi se ne bila bala, da dela proti volji zdravnika.

Odložila je zato žlico, sklonila glavo nad starcevo lice in poizkušala poizvedeti, kako je vplivala hrana nanj.

Starec je med tem nepričakovano odprl oči. Začuden je gledal v milni obraz svoje nečakinje, ki ni mogla govoriti, tako je bila vesela.

Bolnik je zopet zamižal. Nekaj časa se ni ganil. Iznova je začuden pogledal na dekle, dolgo in presenečen jo je gledal, kakor da išče v svojem spominu, kdo da je. Skoraj neopaženo sta se premikali njegovi roki; počasi jih je položil okolu vratu dekletu; potegnil je njeno glavo k sebi in jo poljubil. Tih, da se skoraj ni slišalo, je rekel: »Cecilija!«

To, da je govoril, njeno ime in poljub je Cecilijo zelo razveselil; izpustila ga je. Rekla je vsem, ki so se nahajali v sobi: »Molite! O, molite!« Zgrudila se je sama pred razpelo na kolena; dvi-

gnila je roki hvaležno proti umirajočemu Jezusu.

Goreče je nekaj časa molila, nato je zopet ustala in šla proti bolnikovi postelji.

Bolnik se je obrnil medtem na stran. Začuden se je oziral po sobi, s prsti je kazal na tri navzoče, ki so še klečali in je s slabotnim glasom vprašal:

»Kdo je tu?«

»Bog! Bog! Živi! Govori! Ozdravil bo moj stric, ljubi moj stric, moj dobri oče!« je klicala Cecilija. Prijela ga je za obe roki in ju je nežno stiskala.

Starec jo je gledal z milim pogledom, a očesi sta se vprašajoč ozirali na klečeče osebe.

»Bart je, ki moli za te, ljubi stric,« je rekla Cecilija, »in njegova mati in njegova sestra Vana, ki molijo, da bi ozdravel.«

»Bart?« je godrnjal starec, kakor da bi ne bil prav razumel. »Bart? On moli? Molj za me?«

»Vsi se približajte,« je zaklicalo dekle, »Bart, mati An, o, hvala Bogu,

zadovoljuje s tem, da spravi večji del dobička, marveč zahteva, naj se tudi pri nas uvede popolna angleška ustava in da se mora kralj podrediti zastopnikom velikega kapitala. Plutokracija grozi sploh obstoj države, ki se je med vojsko dobro obnesla.

V sedanji siloviti vojski, so dokazali knez in narod, plemstvo po rojstvu in po duhu hrabrost in požrtvovalnost, a brezplodni prepiri političnih strank, negotovost mnogih gospodarskih eksistenc, nazadovanje rojstev, nezadostna vojaška sposobnost prebivalcev velikih mest, vedno naraščajoče število sanatorijev in blaznic, pomanjkljivo preživljenje revnejših plasti ljudstva, preceenjevanje denarja, nezmernost razkošja in druge iz svetovne povestnice znane stvari nam jasno kažejo, da se nahajamo na tisti poti navzdol, kot sedanja Anglija in da je še čas, da odpravimo angleški gospodarski način in da se spomnimo nase.

Proti izkoriščevalcem narodnega mozga.

Razmere pri nas niso dosti drugačne, kot v Nemčiji. Tako ne sodijo več le poučeni strokovni krogi, marveč hvala Bogu, že tudi širše plasti inteligence in tudi naroda. Ta nazor izraža na stotine del, na stotine člankov; go-reči cerkveni pridigarji to glasno nanzanjajo; v političnih strankah se vihte uma bistri meči proti izkoriščevalcem narodovega mozga: proti denarja pohlepni bankirjem, zastopnikom protikrščanskega mančestersko liberalnega svetovnega nazora. Veliko časopisje seveda zavisi še od bankirjev, a med narodi bo prodralo pravo spoznanje, ki bo pomedlo s sedanjo sebično navado izmozgavanja ljudskega mozga potom bank, ki donašajo dobičke le nekaternikom v veliko škodo celote.

Resnica vedno obsojala oduševstvo.

Boj proti nadvladi denarnih mo-gotcev se pričinja. Gre za to, da se na-moj stric ozdravlja; pozna svojo ubogo Cecilijo. Pridite, o pridite!

Vsi so vstali in so se približali postelji.

Starec je vsakega nekaj časa gledal. Posebno pozorno je motril mladeniča, ki je stal tik pred njim. Solze veselja so lile Bartu po licih. Čez nekaj trenutkov mu je ponudil shujšano svojo roko in ga je počasi potegnil k sebi, dokler se niso mladeničeva usta približala njegovim. Nato ga je iskreno poljubil; morebiti je bil to poljub sprave.

Ceciliji sta omahovali nogi. Držati se je morala mize, da ni padla. Nežnost njenega strica jo je tako ginila, da se je tresla in da je mislila, da bo podlegla čuvstvom. Tudi drugi so bili ginjeni do solz.

Nepričakovano vstopi Ket v sobo in zakliče: »Cecilija! Bart! Vana! Hitro pojdite z menoj doli!«

Šla je proti postelji, začudila se je dobremu stanju starca in rekla: »O, hvaležni bodimo Bogu v nebesih! Mati An, ostanite nekaj časa tu; medtem bom drugim pokazala, kako sem končala svoj posel. Hitro! Hitro!«

domesti z boljšim gospodarskim načinom naslonjenim na starejše krščanske vzore. V središču napadenih reči stoji dosedanja organizacija kredita in prometa z denarjem. Proti bankam gre v prvi vrsti. One tvorijo glavno ognjišča kapitalizma, ker napačno razdeljujejo narodno premoženje. Preosnovati se morajo, to stoji. S postavami in z odredbami se to seveda ne bo izpeljalo. Mogoče je to doseči le po gotovem svetovnem nazoru. Zdrav obrat z denarjem, uspešen kreditni zistem se bo udomačil v narodnem gospodarstvu le po idealizmu in po solidarizmu proti sebičnemu samoljubju in pohlepu po profitu. Vera in krščanstvo morata dobiti prostora v gospodarskem življenju. Prav ima Schmoller ki je zapisal: »Ni blagoslova gospodarstvu nad naravo, če ni urejeno po večnoveljavnih nra-vnih vzorih; ni nobene višje tehnike brez dušnega in brez moralnega napredka.« Prav je imel Montesquien, ki je pisal: »Čudovita prikazen, ker krščanstvo, ki hoče doseči srečo onstran groba, utemeljuje tudi srečo v sedanjem življenju.« Roscher, strokovnjak v narodnogospodarskih vprašanjih je priznal: »Zemlja bi se izpremenila v nebeško kraljestvo, če bi krščanstvo vladalo!« Naš dr. Krek je pa zapisal že v svojem »Socializmu« (pag. 324) glede na učitelja svobodnega tekmovanja Smitha: »Nižji stanovi so kmalu čutili vse prokletstvo tega sebičnega individualizma.« Na strani 592 pa: »In ta resnica (namreč nauki Jezusove vere) je že od prvega nastopa sem obsojala bistvo oduševstva v boju proti plodovitosti kapitala neprimerno jasneje nego tavajoči poizkusi socialističkih velmož naše dobe.«

Praktično krščanstvo glavna reč.

Predpogoj, da se gospodarske rane zacelijo, je, da se zopet vglobje krščanska načela in uveljavijo, a z gotovimi praktičnimi ukrepi in postavami se mora utesniti zlu sapa ih izklesati pot dobremu.

Ljudsko združništvo proti zasebnim krvosesom.

Glede na preosnovo bank je veliko predlogov. Schäffle, Adolf Wagner, Ruhland se zavzemajo za najobsežnejše poddržavljenje, oziroma poobčenje (deželne, občinske banke, oziroma za združne banke). Naš dr. Krek je že v »Socializmu« (stran 591) zapisal:

»Pri nas na Slovenskem je večina naroda kmečkega stanu in zato je umljivo, da se mora njegovi organizaciji posvetiti največ moči, pri tem pa seveda ne zanemarjati delavcev. Organizacija mora podajati politiško vzgojo in zmisel za stanovski napredek; obsegati pa mora tudi gospodarsko življenje in zato z vsemi silami se razraščati v združništvo.«

Tega načela se je oprijel tudi naš zadnji katoliški shod, ki je priporočal, naj bi se ustanovila »Združna banka«, ki bi krščanskim načelom gotovo najboljše odgovarjala.

Država proti oduševstvu.

Gotovo, vse navedene zahteve so upravičene. Država kot nositeljica skupne volje in zastopnica koristi skupnosti se bo morala bolj, kot dozdej, zanimati za denarni in za kreditni promet. Svobodomiselnna država je stavila dušnemu življenju, veri, cerkvenem življenju obožne meje; za javne zadeve je smatrala izobrazbo kaplanov, koliko sveč sme goreti na oltarju in imenovanje profesorjev, gospodarsko življenje je pa prepustila neomejeni svobodni volji posameznika. Zdi se, da je zdaj primeren čas, ko bo mogoče zopet oprotiti preizkušene misli in vzore in zvezati gospodarsko življenje, ki ga je neomejela svoboda zastrepila. »Uglasiti svobodo in avtoriteto v človeškem srcu in v vsi človeški družbi v en, soglasen, vzvišen akord, je mogoče le tistemu, kdor pozna človeško naravo do dobra. In zato ne zadostuje le umrljivo oko. Treba je razodetja, ki ga varuje v svojem krilu katoliška cerkev« je zapisal dr. Krek v svojem »Socializmu« (stran 591) kar velja danes ravno tako kot pred 16. leti, ko je Krekov »Socializem« bil izšel, samo čuti se to danes še bolj, ker so te rane izkušnje sedanje vojske le še bolj in bolj potrdile, potrdile pa tudi, da pohlep po denarju pokvari lahko najboljše ljudi.

Kaj koristijo trgovinski, finančni, poljedeljski ministri, če pa bankirji svobodno razpolagajoč z milijardami ves gospodarski razvoj uklenejo v spone, da žanjejo le oni dobičke? Novejši sociologi zahtevajo (pri nas je dr. Krek to zahteval že pred več kot 20. leti. Op. ur.), naj se zavodi, ki tičejo po svojem obsegu in po svojem vplivu usode širših slojev, upravljajo tako, da bodo koristili celoti. Gotovo se mora to načelo v prvi vrsti uporabljati na velike banke. Kdaj je že Vogelsang (znani avstrijski krščansko socialni znanstvenik. Op. ur.), ko še banke niso bile tako mogočne, kot so zdaj, zapisal: »Liberalizem je privatiziral velike narodno gospodarske koristi« — le malo je manjkalo, da niso tudi najvišji državni čin, vojsko, izročili akcijski družbi, kar so še storili glede na najpotrebnejšo preskrbo armade po špekulaciji. Gre zdaj za to, da se te koristi zopet združijo z državo. Železnice se poddržavljajo, ker se ne morejo več prepuščati dobičkaželjnim zasebnim družbam. Kar ima kak narod gospodarskih vrednosti, jih ima po državi, po njeni moči, pravicoljubju, razsodnosti. Kljub temu dozdej velik del krožečega denarja ne izda država, marveč akcijska družba, temelj teh vrednostnic ne tvori velika moč in vrednost države, marveč marveč smešno nizke večinoma navidezne vrednote. Zasebne družbe špekulantov na drugi strani izsesavajo prihranke dela in posesti in jih po mnogih potih prepeljejo velikim bogatašem, ki od tega zopet nekaj proti oduševskim obrestim v okrepitev svoje moči odstopijo državi in družbi. Ta zistem se mora končati. Gospodarstvo z denarjem po zasebnikih se mora zlomiti; država jim iztrgaj polagoma eno reč za drugo.« V sedanjih časih bi morala država, oziroma družba

še bolj izpopolnjevati in pospeševati poštno hranilnico, ustanovljati državne zavarovalnice, deželne hipotečne zavode, občinske hranilnice, z vsjo silo pospeševati združništvo. Omejiti mora delokrog bank in jih najstrožje nadzorovati po neodvisnih zastopnikih naroda in države. Proč s sedanjim načinom nadzorstva, ko so večkrat špekulanti sami poklicani za nadzornike in sodnike čez špekulante.

Zdravo narodno gospodarstvo.

Postavodaja bi morala glede na banke skrbeti predvsem za zdravo narodno gospodarstvo. Podrediti bi se moral pohlep po dobičku posameznim koristim vsega naroda. Izdelovanje bi se moralo prilagoditi dejanski potrebi. Zadeve zemljišča, industrije in trgovine naj se ne obravnavajo kot zasebne reči, marveč kot javno poverilo. Glavna naloga: ne triumfov tehnike, ne najvišjih uvoznih in izvoznih števil, ne razkošnih palač in parnikov, marveč pošteno naj izhaja kolikor mogoče veliko gospodarstvo. Produkcijo brez ropa ljudi in narave; narodno gospodarstvo v takem smislu, da se, kolikor mogoče veliko izdela in zopet izpeča domu. Skrb za dom bodi pred vsem naše geslo!

Denarni promet naj daje za to prednost domačiji pred inozemstvom, kadar gre za kredit. Pomaga naj se kmetu na Tirolskem, Hrvatskem, Ogrskem; lastni domači prihranki naj v prvi vrsti dvignejo doma četrti stan; doma naj se v prvi vrsti ustanove potrebne šole, železnice, elektrarne, potem naj se s preostalim denarjem delajo kupčije z Azijci ali z Američani. Nič kruha brez dela! Prepoved obresti bi seveda, kakor bi to bilo prav, danes ne šlo, ker ni družba več krščanska, ampak nižajo naj se obresti.

Po vojski bomo morali z vsjo silo delati na okrepitve doma. Predpogoj: preosnovati se morajo banke!

Bolečine v obrazu nastanejo večinoma vsled prehlajenja. Odpraviti se morejo na enak način, kakor bolečine v udih. Toda to je pri obraznih bolečinah bolj komplicirano, ker sta krepka masaža kakor tudi topel zavoj težko izvedljiva. Tem bolj dobro došel je vsem, ki jih mučijo bolečine v obrazu, Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenci fluid z znamko »Elsa-fluid«. Ker živahno pospešuje tok krvi, zadostuje že navadno vdrgnjenje, da se odpravi obrazne bolečine. Tudi njegov posvežujoči dobri vonj in njegov živce pomirjajoči učinek naredi uporabo Elsa-fluida proti obraznim bolečinam posebno prijetno. Številni zdravniki in nad 100.000 zahvalnih pisem spričujejo dobrotvorni, bolečine tolažeči učinek tega priljubljene domačega sredstva. Predvojnje cene. 12 steklenic stane franko le 6 kron. Naročite ga pri E. V. Feller, Stubica, Elzatrj 264, Hrvatsko. Obenem naročite lahko tudi voljno odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko »Elza-kroglice«, to dobro tek vzbujajoče sredstvo za želodec. 6 škatlic stane franko le 4 K 40 vin. To izvrstno domače sredstvo za moremo priporočiti iz lastne izkušnje, ravnatoko tudi mentolno stoglo zoper migreno. (es)

Okno v svet.

XX. Dvajseto leto prihaja časopis »Slovenski Čebelar« pozdravljat svoje prijatelje, svoje vrle čitatelje! L. 1897., dne 8. novembra, je c. kr. kmetijska

družba kranjska sklicala v Ljubljano — v »srce Slovenije« — čebelarški shod, na katerem so se sešli možje-čebelarji ter ustanovili »Slovensko čebelarstvo« društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko. Obenem se je sklenilo izdajati strokovni list »Slovenski Čebelar«. Že v prvem letu je društvo doseglo 380 članov in ni preteklo 10 let, ko je »Slovenski Čebelar« dosegel 1000 zvestih čitateljev. Ustanovitev »Slov. čebelarskega društva« in strokovnega lista »Slov. Čebelar« je v zgodovini slovenske prosvete tretji tozadevni pojav. Prvo čebelarsko društvo in list »Slovenska Čebela« se je ustanovilo l. 1872., a je oboje vztrajalo le par let. Drugo tako društvo z listom »Slov. čebelar in sadjerejec« se je ustanovilo l. 1883., ki je pa tudi prenehalo pred koncem sedmega leta. Tretje čebelarsko društvo in njega glasilo »Slov. Čebelar« pa je doživelo letos 20. leto ter kljubuje celo dandanašnjim neusmiljenim, vse dobro uničujočim časom, kakor se tudi čvrsto držijo njegovi zvesti »zavezniki« udje, čitatelji in sodelavniki, katerih veliko število je sicer vojska sprejela v svoje kruto, krvavo naročje. — Čebelarstvo je visoko dvignil. Med čebelarji je tudi veliko delavcev, ki se ob prostem času pečajo s čebelami.

V Kino Central v deželnem gledališču bodo zopet v soboto ob 4. in v nedeljo ob 1/211. uri dopolne in ob 2. uri popoldne **lepe predstave za otroke**. Pri ostalih predstavah se igra krasna drama »Usehli lovor« in veseloigra »Homonkulova Lizika«. Nekaj izrednega se bo videlo v Kino Central od torka do četrtka: najbolj zanimivi in najlepši letošnji **fantastični film »Joghijeva hiša«**. V glavni ulogi najboljši nemški karakterni igralec **Wegener**. Ne pozabite obiskati teh predstav!

Izdajatelj in odgovorni urednik **Mihael Moškerc**. Tisk Katoliške Tiskarne.

NESREČA

da izgubiš z izpadanjem in redko rastjo las najlepši, najplemenitejši naravni kras, in izgledaš vsled tega nezaten in postaren, zadene le onega, ki ne neguje svojih las. Zato svetujemo v dosego bujne rasti las **Fellerjevo slovitno, pristno Tannochina pomado za lase z zn. »Elza«**. Tisoči hvalijo njen dobri učinek proti naglavnim luskinam in izpadanju las. Ista stori puste lase bujne, voljne, dá lasem svit in obnovi prvotno bojo ter prezgodnjo osivelost prepreči. Predvojnje cene: 1 lonček št. I. 1 K 60 vin., št. II. (močnejša vrsta) 3 K. — Za nego brk priporočamo Fellerjevo mazilo za brke; 1 lonček 50 vin. Le pristno se dobi pri lekarnarju **E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 264** (Hrvatsko).

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznano nizke cene!**

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Islandski

Caraghee - mah

služi za pripravo nadomestka jedilnemu olju; ta nadomestek ne vsebuje oljne maščobe, po okusu pa ga nadomešča in je zdravju popolnoma prikladen.

Zavitek mahu za pripravo 1 l tega nadomestka velja K 1 — ali v boljši kakovosti . . . . . K 1'30

zavitek za 2 litra nadomestka boljše kakovosti . . . . . K 2'40

Dobi se pri **M. Špenko** v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, kakor tudi že pripravljen tekoč nadomestek olja za takojšno uporabo 1 liter K 2'—

(Tekoč nadomestek olja se po pošti ne pošilja.) Poštna naročila in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na **IVAN DEŽMAN, LJUBLJ. Kopitarjeva ul. 6**

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Velika skladišča v prvem nadstropju